Moștenitorii nu vor afacerile de familie în România

Antreprenoriatul din România este personificarea unui tânăr născut în 1990. Uneori idealist și animat de schimbare, alteori fără repere sau în tatonare pentru scalarea la nivel internațional și identificare de modele în business, dar de fiecare dată în căutarea de oportunități și adaptat la contextul turbulent al transformărilor economiei naționale.

Antreprenorii fondatori au parcurs vremuri grele

În același timp, antreprenorul român al anilor 90', este un senior care predă acum ștafeta generației celor care se nășteau atunci când a început business-ul. La nivel macro, misiunea lui a fost una fondatoare pentru mediul de afaceri dintr-o țară fost comunistă ca România. La nivel micro a însemnat tranziția de la statutul de angajat, repartizat într-o întreprindere de stat, la cel de liber întreprinzător. A riscat foarte mult în condițiile inflației galopante de 170% din1991 sau de 256% din 1993 și care a continuat să fie de două cifre până în 2004.

Lipsa de capital și împrumuturile cu dobânzi prohibitive au condus la investiții reduse, care au complicat și mai mult accesarea instrumentelor de finanțare. Absența unei culturi de business și curaj antreprenorial a privilegiat improvizația în faza inițială de construcție a afacerii și a făcut anevoiasă scalarea afacerilor construite de ei. Cu aceste inerente dificultăți pentru o perioadă de tranziție, generația aceasta a făcut pionierat într-ale exprimării inițiativei private și promovării valorilor economiei de piață în România.

Generația moștenitorilor este foarte diferită

Astăzi o nouă generație preia ștafeta ca să ducă business-ul mai departe. Este generația celor care au crescut cu

Internetul în buzunar și tehnologia la vârful degetelor. A celor care au călătorit și studiat în țări cu o solidă cultură de business, care au întâlnit proprietari de business-uri cu tradiție de câteva generații, care sunt conectați la noile tendințe, care transformă modele de business sau inventează altele noi.

Este generația celor care gândesc în rețea și își exprimă direct opțiunile în mediul online, a celor care nu au cunoscut constrângerile economice ale ideologiei de partid și gândesc dezvoltarea business-urilor la scală globală. Sunt prieteni cu tehnologia și o folosesc în mod natural, ca pe o prelungire a propriei prezențe, într-un mediu care ridică pe scut președinți și construiește cele mai puternice afaceri globale. Dintre aceștia se vor alege viitorii lideri de business.

Riscul succesiunii în afacerile de familie

Pe de altă parte, atunci când antreprenorii primei generații din România sunt întrebați despre transferul business-urilor către cea de-a doua generație, puțini spun că sunt pregătiți. Cel puțin așa pare să rezulte din studiile făcute pe acest subiect și relevante pentru România. Planificarea succesiunii este în top 3 provocări pentru antreprenorii români.

Cei mai mulți sunt hotărâți să păstreze afacerea și managementul companiei în familie. În acest moment antreprenorii români nu par să fie înclinați spre profesionalizarea conducerii afacerii, adică păstrarea drepturilor de proprietate a afacerii, dar atragerea unor manageri externi la conducerea companiei.

În același timp, diferențele de viziune dintre generații pot pune în pericol afacerile de familie. Pericolul poate lua forma diferențelor de viziune asupra gestiunii și evoluției afacerii și merge până la evenimente nefericite din familie (deces, divorț, etc). Sunt de notorietate cazurile finalurilor dramatice ale unor antreprenori români care au atras

prăbușirea afacerilor pe care le construise. Pentru protejarea afacerilor în aceste situații se impune implementarea unor proceduri adecvate care, în acest moment în multe afaceri de familie, fie sunt simplist concepute, fie lipsesc în totalitate.

Dacă în companiile cu tradiție antreprenorială din Europa, experiența a consemnat măsuri concrete precum înțelegeri ale acționarilor, măsuri de evaluare a performanțelor, consiliu de familie sau alte mecanisme de soluționare a conflictelor, în cazul companiilor din România situația se corelează cu nivelul scăzut de maturitate al antreprenoriatului, în general. Încă o dată ne vine greu să urmăm exemplul afacerilor de familie seculare din toată lumea și vrem să ne creăm propria cale, cu toate riscurile de rigoare.

Autor: Constantin Măgdălina, Expert, Tendințe și tehnologii emergente